

24. Yarosh B. O. Zahalna teoriia polityky : navch. posib. / B. O. Yarosh, O. B. Yarosh. – Lutsk : RVV «Vezha» Volyn. derzh. un-tu im. Lesi Ukrainky, 2005. – 240 s.

Надійшла до редколегії 27.10.14

УДК 35

Катерина СЕРЧЕНКО

Національна академія державного управління
при Президентіві України

Дніпропетровський регіональний інститут державного управління

ТЕХНОЛОГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ: ПОНЯТТЯ ТА СУТНІСТЬ

Розглядається сутність понять «компетентність» та «технологія» в загальному розумінні, розкривається зміст та визначаються компоненти технологічної компетентності державних службовців. Особливо наголошується на формуванні технологічної компетентності у державних службовців.

Ключові слова: компетентність, технологія, державний службовець, технологічна компетентність.

Катерина Серченко. Технологическая компетентность государственных служащих: понятие и сущность

Рассматривается сущность понятий «компетентность» и «технология» в общем понимании, раскрывается суть и определяются компоненты технологической компетентности государственных служащих. Особенно акцентируется на формировании технологической компетентности у государственных служащих.

Ключевые слова: компетентность, технология, государственный служащий, технологическая компетентность.

Kateryna Serchenko. Technological competence of civil servants: concept and essence

The essence of the concepts of «competence» and «technology» in a general sense is considered, reveals the essence and identified the components of technological competence of civil servants. Especially focuses on the formation of technological competence of civil servants.

Key words: competence, technology, civil servants, technological competence.

Реформування сучасного інституту державної служби передбачає відкритість, прозорість, зростання довіри громадян до органів державної влади, толерантність у відносинах громадян і чиновників, поліпшення

© Серченко К. С., 2014

якості державних послуг і своєчасність надання їх громадянам. Зростання авторитету, престижу та конкурентоспроможності державної служби, а також висока якість функціонування інституту державного управління можуть бути забезпечені застосуванням сучасних технологій у процесах організації ефективного менеджменту і продуктивної взаємодії органів державної влади зі структурами громадянського суспільства. Виконання цих умов під час формування механізму державного управління є гарантією створення ефективною державної влади і, як наслідок, сильної держави.

Проте сьогодні рівень менеджменту в різних сферах людської діяльності і насамперед в інституті державної служби не відповідає сучасним вимогам, у результаті попит на державні послуги з боку громадянського суспільства зменшується, як і довіра громадян до основних інститутів держави. Таким чином, з огляду на кризу національної системи освіти і зниження суспільної довіри до державного управління необхідно по-новому підходити до підготовки управлінських кадрів. Однією з важливих складових змін має стати професійна підготовка державних службовців.

Сучасні вимоги до підготовки державних службовців передбачають запровадження такої професійної освітньої моделі, яка б забезпечувала підготовку конкурентоспроможних фахівців із високим рівнем творчого потенціалу, суб'єктів саморозвитку і професійного самовдосконалення, здатних відповідально ставитися до вирішення завдань держави в безперервно змінних умовах реальності. Це актуалізує важливість формування у державних службовців усіх складових професійної компетентності, насамперед технологічної компетентності державних службовців.

Серед науковців не сформувалося єдиного погляду на зміст технологічної компетентності державних службовців. До того ж це питання є малодослідженим. Тому для виявлення основних напрямів формування технологічної компетентності державних службовців необхідно з'ясувати її сутність. Отже, для розкриття поняття технологічної компетентності державних службовців доцільно визначити такі поняття, як компетентність і технологія.

Окремі аспекти компетентності розглядаються в публікаціях О. Оболенського, В. Сороко, В. Мотренка, А. Вишневського, О. Хмельницької. Так, В. Сороко, О. Оболенський досліджують проблему професійних стандартів та профілів компетентностей у системі державної служби [14], Н. Ничкало – компетентність державного службовця [6], Г. Кушнірова – види та рівні професійної компетентності посадових осіб місцевого самоврядування [9], Л. Гогіна – компетентнісний підхід у професійному навчанні державно-управлінських службовців [2]. Вдалим є визначення

компетенції органу державної влади вченого-юриста О. Ф. Скакуна [16].

Певні дослідження з питань компетентності та оцінки діяльності державних службовців провело Головне управління державної служби України. У публікаціях та методичних матеріалах за їх результатами містяться визначення деяких понять з розкриттям їх змісту [1; 3; 15]. За проектом модернізації системи професійного навчання державних службовців, що реалізується в Національній академії державного управління при Президенті України, досліджується проблема запровадження демократичних інституційних стандартів професійної діяльності державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування, в межах якої однією з робочих груп розглядалося питання стандартів компетенції посад державної служби та стандартів компетентності державних службовців [2]. Певні термінологічні визначення, а також формулювання компетенції місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування та компетенції посадових осіб цих органів містяться в деяких нормативних документах органів державної влади [2].

Мета нашого дослідження – на основі аналізу наукових джерел розкрити сутність поняття «технологічна компетентність державних службовців».

Компетентність є похідною від компетенції і характеризує індивідуальну специфіку кожного окремого суб'єкта як носія компетенції. Її можна визначити як:

– вимірюване вміння, здатність, знання або поведінкова характеристика, необхідні для успішного виконання певної роботи [15, с. 244 – 245];

– глибоке, доскональне знання своєї справи, суті виконуваної роботи, способів і засобів досягнення поставлених цілей, а також засвоєння відповідних умінь і навичок; сукупність знань, що дають змогу міркувати про щось зі знанням справи; риса особистості державного службовця, менеджера, спеціаліста, що полягає в здатності правильно оцінювати ситуацію, що виникла, і приймати у зв'язку з цим потрібне рішення, яке дозволяє домогтися практичного або іншого значущого результату [4, с. 49];

– здатність державного службовця до здійснення нормативно-проектних, аналітичних, організаційно-розпорядчих, консультативно-дорадчих, контрольних функцій та ефективної самореалізації в умовах практичної діяльності на підставі спеціальних знань, умінь, цінностей, необхідних для професійної діяльності у сфері державного управління [10, с.159 – 160];

– певний рівень інтелектуального, психологічного та функціонального стану службовця, який відображає конкретні сфери

його професійної діяльності та зумовлює у своїй єдності якісну визначеність професіонала [5, с. 156].

Наведені визначення не охоплюють увесь спектр складових компетентності й можуть викликати дискусію. Більш прийнятним є узагальнений на основі зарубіжного досвіду варіант визначення компетентності, що включає такі складові: 1) інтегративна компетентність – здатність до інтеграції знань, умінь і навичок та їх ефективного використання в умовах швидкої зміни вимог зовнішнього середовища; 2) соціально-психологічна (емоційна, концептуальна і поведінкова компетентність) – здатність до лідерства, до цілепокладання, уміння реалізувати намічені плани, здатність до новаторської діяльності, знання і вміння у сфері сприйняття, розуміння поведінки людей, мотивація їх діяльності, високий рівень емпатичності й комунікативної культури; 3) організаційна сторона, компетентність у конкретних сферах управлінської діяльності – уміння приймати рішення, збирати й аналізувати інформацію, співпрацювати з людьми, знання і використання обчислювальної техніки і технології тощо [2].

Вагомий внесок у розкриття основних характеристик компетентності зробив А. Хуторський. На його погляд, компетентність – це сукупність таких сталих особистих якостей, як знання, уміння, навички, здібності, ціннісно-сміслові орієнтації, зумовлені досвідом діяльності в певній галузі, а також готовність до вирішення ситуативних завдань. Індивідуальна компетентність – це не тільки знання фактичної інформації, володіння навичками та вміннями в конкретній сфері діяльності, вона обов'язково містить досвід, здобутий людиною в різних сферах діяльності [19].

Таким чином, володіння певною компетентністю передбачає наявність певних знань і здатності їх застосовувати за допомогою відповідного уміння, досвіду виконання. Тобто під компетентністю розуміють всі знання, навички й види поведінки працівника, необхідні для успішної реалізації завдань організації (органу влади). Тому як загальне поняття компетентності можна визначити, що це спроможність за рахунок знання виконувати або керувати виконанням комплексу робіт з певною швидкістю, якістю та ефективністю, що являє собою процес або частину процесу, функцію або частину функції, та мати уявлення про теорію, уміння, навички та досвід у цій сфері. Компетентність означає системне бачення функції та справи, системне уявлення середовища та явищ [8, с. 328].

Також необхідно зазначити, що компетентність державного службовця – це сукупність вимог до тих, хто займає конкретну посаду в конкретному органі державної влади, державній установі, організації з позиції відповідності професійних управлінських здібностей, особистісних психологічних властивостей, управлінських знань, умінь та навичок компетенції за посадою [2].

Далі розглянемо поняття «технологія». Застосування технологічного підходу у державній службі – порівняно інноваційне явище. Публікацій з цієї тематики серед вітчизняних науковців дуже мало. Значно більше публікацій, які розкривають питання технології в аспекті соціальної, освітньої сфер та менеджменту.

Сам термін «технологія» (грец. «техне» – ремесло, «логос» – наука, тобто наука про виробництво) у загальноприйнятому розумінні означає результат інтелектуальної діяльності, сукупність систематизованих наукових знань, відпрацьованих технічних, організаційних та інших рішень у вигляді документації про спосіб виробництва продукту, організації виробничого процесу чи надання послуг у різних сферах діяльності людини. Учені, користуючись цим поняттям, мають на увазі, з одного боку, сукупність прийомів і способів обробки або виробництва певних продуктів, а з іншого – науку про такі способи. Останнім часом зміст цього поняття значно розширився. Так, у сфері обробки інформації (засоби обчислювальної техніки) говорять про інформаційні технології, у фізіології – про технології біологічних систем та ін.

Ю. Сурмін вважає, що для вдосконалення суспільної життєдіяльності необхідно опрацювати та реалізувати різноманітні соціальні технології, особливо у сфері управління, у якій дуже яскраво виявляється ефективність технологізації [17, с. 11].

Цікавим є досвід визначення терміна «технологія» в педагогічній літературі в таких значеннях: 1) як синонім понять «методика» та «форма організації навчання» (технологія спілкування, технологія взаємодії, технологія організації індивідуальної діяльності); 2) як сукупність усіх використаних у конкретній педагогічній системі методів, засобів і форм (традиційна технологія навчання); 3) як сукупність і послідовність методів і процесів, спрямованих на одержання запланованого результату. На наше бачення, саме третє визначення зберігає основний смисл технології, суть якої полягає в попередньому визначенні діагностичної мети і засобів її реалізації.

Отже, технологія є об'єктно-предметним способом або механізмом організації людської діяльності, що виражається в різноманітних формах: у технічних знаряддях і технологічних процесах, техніці праці, методах організації виробництва й управління, технологічних знаннях тощо.

Також важливо зазначити, що управлінська технологія – це система (сукупність) використовуваних засобів, процедур, способів, послідовних дій, прийомів, операцій суб'єкта управління, що базується на поєднанні наукового знання, потреб об'єкта управління, можливостей управлінської діяльності, спрямована на досягнення цілей (завдань) державного управління (наприклад, технології прийняття управлінських рішень, мотиваційні технології, кадрові технології), або це поєднання, послідовність, взаємозв'язок цільових,

функціональних, організаційних, інформаційних, розрахунково-обчислювальних та інших операцій і процедур у процесі виконання управлінських функцій [12].

Маємо підкреслити також і поняття технології державного управління – це цілеспрямована послідовність дій (робочих операцій), яка за допомогою методів і засобів за рахунок впливу на предмет праці дає змогу забезпечити взаємодію суб'єкта і об'єкта державного управління. Технологія державного управління характеризує взаємодію суб'єкта і предмета праці в управлінському процесі. Суб'єктом праці є людина (колектив людей, органи управління), предметом – інформація; свідомість, психіка та поведінка людини; відносини або взаємодія в колективі чи в суспільстві [8].

Розглянемо також декілька визначень технологічної компетентності в педагогічній літературі. Науковці, які досліджують технологічну компетентність, наголошують на логічному поєднанні в її змісті теоретичної і практичної підготовки педагога. Теоретична складова виявляється в узагальненому вмінні технологічно мислити, що вимагає сформованості аналітичних, прогностичних, проєктивних і рефлексивних умінь. Практична підготовка охоплює вміння виокремлювати та встановлювати взаємозв'язки між компонентами педагогічного процесу, цілями і засобами педагогічної діяльності, уміння конструювати найбільш оптимальний педагогічний процес. Звідси технологічна компетентність розуміється як володіння вміннями вирізняти окреме завдання (проблему) і знаходити способи його оптимального вирішення в професійній діяльності [7].

У дослідженні Л. Тишакової технологічна компетентність майбутнього фахівця пов'язується з оволодінням інноваційними технологіями навчання і виховання, прийомами планування та управління педагогічною діяльністю, спеціальними знаннями, уміннями, навичками для повноцінного включення у професійно-вольові відносини, знаннями прийомів творчої адаптації до змісту та структури професійної діяльності, підвищенням індивідуального потенціалу та креативних можливостей студента. Дотримуючись таких поглядів, дослідниця розглядає технологічну компетентність як утворення, що містить знання, технологічні вміння та навички, креативно-технологічні здібності, технологізовану рефлексію, професійні якості. До конкретних технологічних умінь вона зараховує: уміння аналізувати наявні технологічні ресурси, уміння проєктувати (планувати) діяльність, визначати її цілі, здійснювати організацію та аналіз цієї діяльності, уміння оволодівати власним досвідом через рефлексію, здатність до самовираження, уміння перебудовувати застарілі технології [18].

Як систему креативно-технологічних знань, здібностей і стереотипів інструменталізованої діяльності з перетворення об'єктів

(разом із суб'єктом і процесами) педагогічної дійсності розглядає технологічну компетентність Н. Манько. При цьому наголошується, що для цілеспрямованого формування технологічної компетентності педагога необхідно застосовувати адекватні педагогічні регулятиви, які вибудовуються, спираючись на об'єктивні дані інструментально-формуючої педагогіки. Сукупність цих регулятивів охоплює матеріалізовані інструментальні засоби і процедури, завдяки яким реалізуються її цілепокладальні, інформаційні, формуючі, моніторингові і конструктивно-прогностичні функції [11].

Наголошуючи на тому що технологічна компетентність є складовою цілісної професійно-особистісної структури педагога, О. Нікіфорова пропонує інтерпретувати її як комплекс умінь проектування педагогічного процесу, починаючи із цілепокладання, вибору оптимального та адекватного змісту і способів здійснення педагогічної діяльності і завершуючи аналізом і рефлексією відповідності отриманих результатів запланованим. Тобто це комплекс когнітивних, операційно-діяльнісних, дидактико-проектувальних і рефлексивно-аналітичних умінь, які опосередковуються ціннісно-змістовими настановами і мотивами здійснення професійної діяльності, спрямованої на реалізацію педагогічного процесу з гарантованими результатами [13].

Аналізуючи структуру технологічної компетентності, Л. Гребенкіна виокремлює блок знань (методологічних, інформаційно-змістових, методичних, технологічних, творчих), педагогічну техніку, набір різних методів і прийомів педагогічного впливу і взаємодії, вміння проектувати і конструювати нові технології, творчі здібності. У цьому випадку основними критеріями вимірювання технологічної компетентності пропонується обирати: 1) доцільність (за спрямованістю); 2) творчість (за змістом); 3) технологічність (за рівнем педагогічної техніки); 4) оптимальність (з огляду на вибір ефективних засобів); 5) продуктивність (результат) [7].

Отже, узагальнюючи, зазначимо, що технологічна компетентність державних службовців – це важливий аспект професійної культури державного службовця, певний мінімум його спеціальних знань, умінь, навичок та сукупність використовуваних засобів, процедур, способів, послідовних дій, прийомів, операцій суб'єкта управління, що базуються на поєднанні наукового знання та потребах об'єкта управління, необхідних для здійснення якісної продуктивної управлінської діяльності та усвідомлення особистої відповідальності за результати цієї діяльності і необхідності її постійного вдосконалення й контролювання. Технологічна компетентність державних службовців являє собою детальний опис дій, що мають бути послідовно, у належний спосіб із застосуванням конкретних

засобів та прийомів здійснені державним службовцем для досягнення певного результату. Чітко прописані процедури регламентують послідовність дій працівників, виключають використання неефективних прийомів, надають керівникам упевненості щодо раціональності дій підлеглих та отримання бажаного результату.

Таким чином, технологічна компетентність державного службовця, на наш погляд, має у своєму складі такі компоненти:

- когнітивний – характеризує особистість державного службовця з позиції пізнавально-творчої активності, здатності демонструвати технологічні знання;

- емоційно-регулятивний – визначає здібності фахівця до саморегуляції, самоконтролю, передбачає володіння вміннями й навичками управління емоційною сферою, різними технологіями подолання професійної деструкції;

- комунікативний – визначає систему знань, мовних умінь, навичок спілкування;

- соціально-психологічний – передбачає здатність державного службовця ефективно взаємодіяти з колегами на рівні як формальних, так і неформальних відносин;

- спеціально-професійний – репрезентує такі характеристики, як професійні знання, здібності, вміння, пов'язані з фаховою спрямованістю особистості;

- поведінково-діяльнісний – передбачає психологічні характеристики, що відображають спрямованість особистості, її ставлення до діяльності, до себе, розвиток вольових рис;

- рефлексивно-аналітичний – відображає готовність до аналізу діяльності й оцінювання досягнутих результатів, здатність здійснювати відбір найбільш ефективних технологій, оцінювати ступінь ризиків тощо.

Підсумовуючи викладене, можна зробити такі висновки. Термін «технологічна компетентність державних службовців» у державній службі України є суттєвою науково-практичною проблемою. Чітке визначення компетентності та технологічної компетентності державних службовців слід розглядати як важливу складову в системі стратегічних напрямів модернізації державної служби, а впровадження компетентнісного підходу – одним із впливових чинників у підвищенні її ефективності, зростанні рівня надання державних послуг юридичним і фізичним особам. Нинішній низький рівень наукової розробленості понятійного апарату негативно впливає на його впровадження. Базовий понятійний апарат потребує чіткого наукового визначення й законодавчого закріплення. Основні поняття мають бути введені не лише в науковий, а й у документальний обіг. Потрібно здійснити системне дослідження зарубіжного досвіду щодо формування технологічної компетентності державних службовців.

Це дозволить створити повноцінну ефективну систему професійного навчання державних службовців, щоб такі чинники, як компетентність, професіоналізм, інтелект, творчість відігравали провідну роль у діяльності органів державної влади.

Ураховуючи актуальність проблеми формування технологічної компетентності державних службовців, подальші дослідження будуть здійснюватися в цьому напрямі.

Список використаних джерел

1. Вишневський А. Застосування моделі та профілів компетентності для управління персоналом в системі державної служби / А. Вишневський, О. Хмельницька // Вісн. держ. служби України. – 2004. – № 4. – С. 39 – 44.
2. Головне управління державної служби України : методичні рекомендації щодо побудови механізму оцінки ділових і професійних якостей державних службовців. – К., 2006. – 8 с.
3. Гогіна Л. Компетенції та компетентності в державній службі України: до проблеми понятійного апарату / Л. Гогіна. – Режим доступу : www.academy.gov.ua/ej/ej6/txts/08glmpa.htm.
4. Государственная служба : словарь. – М., 2000. – 131 с.
5. Державне управління та державна служба : словник-довідник / уклад. О. Ю. Оболенський. – К. : КНЕУ, 2005. – 480 с.
6. Державні стандарти професійної освіти: теорія і методика : монографія / за ред. Н. Г. Ничкало. – Хмельницький : ТУП, 2002. – 334 с.
7. Дяченко А. Теоретичний аналіз поняття «технологічна компетентність педагога» / А. Дяченко. – Режим доступу : irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe.
8. Енциклопедичний словник з державного управління / уклад. : Ю. П. Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко [та ін.] ; за ред. Ю. В. Ковбасюка [та ін.]. – К. : НАДУ, 2010. – 820 с.
9. Кушнірова Г. Види та рівні професійної компетентності муніципальних службовців / Г. Кушнірова // Вісн. НАДУ. – 2007. – № 4. – С. 79 – 85.
10. Малиновський В. Я. Словник термінів і понять з державного управління. – Вид. 2-ге, доповн. і виправл. – К. : Центр сприяння інституц. розвитку держ. служби, 2005. – 254 с.
11. Манько Н. Н. Теоретико-методические аспекты формирования технологической компетентности педагога : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Манько Наталия Николаевна. – Уфа, 2000. – 227 с.
12. Муниципальное управление : энциклопед. слов. / под общ. ред. В. К. Егорова, И. Н. Барцица. – М. : Изд-во РАГС, 2008. – 476 с.
13. Никифорова Е. И. Формирование технологической компетентности учителя в системе повышения квалификации : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08 / Никифорова Елена Ивановна. – Чита, 2007. – 242 с.
14. Оболенський О. Ю. Професіоналізація державної служби та служби

в органах місцевого самоврядування / О. Оболенський, В. Сороко // Вісн. держ. служби України. – 2005. – № 1. – С. 20 – 27.

15. План дій для нового Міністра : практич. посіб. / Т. Мотренко, А. Вишневський, В. Басів, А. Бондаренко ; за заг. ред. Т. Мотренка. – К. : Центр сприяння інституц. розвитку держ. служби, 2006. – 352 с.

16. Скакун О. Ф. Теорія держави і права : підручник : пер. з рос. / Скакун О. Ф. – Х. : Консум, 2001. – 655 с.

17. Сурмін Ю. П. Теория социальных технологий : [учеб. пособие] / Ю. П. Сурмін, Н. В. Туленков. – К. : МАУП, 2004. – 608 с.

18. Тишакова Л. Т. Формування технологічної компетентності майбутнього вчителя іноземної мови : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Тишакова Людмила Тимофіївна. – Луганськ, 2005. – 20 с.

19. Хуторской А. В. Компетентность как дидактическое понятие: содержание, структура и модели конструирования / А. В. Хуторской, Л. Н. Хуторская // Проектирование и организация самостоятельной работы студентов в контексте компетентностного подхода : межвуз. сб. науч. тр. / [под ред. А. А. Орлова]. – Тула : Изд-во Тул. гос. пед. ун-та им. Л. Н. Толстого, 2008. – Вып. 1. – С. 117 – 137.

List of references

1. Vyshnevskiy A. Zastosuvannia modeli ta profiliv kompetentnosti dlia upravlinnia personalom v systemi derzhavnoi sluzhby / A. Vyshnevskiy, O. Khmelnytska // Visn. derzh. sluzhby Ukrainy. – 2004. – № 4. – С. 39 – 44.
2. Holovne upravlinnia derzhavnoi sluzhby Ukrainy : metodychni rekomendatsii shchodo pobudovy mekhanizmu otsinky dilovykh i profesiynykh yakosti derzhavnykh sluzhbovtiv. – К., 2006. – 8 с.
3. Hohina L. Kompetensii ta kompetentnosti v derzhavnii sluzhbi Ukrainy: do problemy poniatiinoho aparatu / L. Hohina. – Rezhym dostupu : www.academy.gov.ua/ej/ej6/txts/08glmpa.htm.
4. Hosudarstvennaia sluzhba : slovar. – М., 2000. – 131 s.
5. Derzhavne upravlinnia ta derzhavna sluzhba : slovnyk-dovidnyk / uklad. O. Yu. Obolenskyi. – К. : KNEU, 2005. – 480 s.
6. Derzhavni standarty profesiinoy osvity: teoriia i metodyka : monohrafiia / za red. N. H. Nychkalo. – Khmelnytskyi : TUP, 2002. – 334 s.
7. Diachenko A. Teoretychnyi analiz poniattia «tekhnologichna kompetentnist pedahoha» / A. Diachenko. – Rezhym dostupu : irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe.
8. Entsiklopedychnyi slovnyk z derzhavnoho upravlinnia / uklad. : Yu. P. Surmin, V. D. Bakumenko, A. M. Mykhnenko [ta in.] ; za red. Yu. V. Kovbasiuka [ta in.]. – К. : NADU, 2010. – 820 s.
9. Kushnirova H. Vidy ta rivni profesiinoy kompetentnosti munitsypalnykh sluzhbovtiv / H. Kushnirova // Visn. NADU. – 2007. – № 4. – С. 79 – 85.
10. Malynovskiy V. Ya. Slovnyk terminiv i poniat z derzhavnoho upravlinnia. – Vyd. 2-he, dopovn. i vypravl. – К. : Tsentri spriyannia instytutov. rozvytku derzh. sluzhby, 2005. – 254 s.

11. **Manko N. N.** Teoretiko-metodicheskie aspekty formirovaniya tehnologicheskoy kompetentnosti pedagoga : dis. ... kand. ped. nauk : 13.00.01 / Manko Nataliya Nikolaevna. – Ufa, 2000. – 227 s.
12. **Munitsipalnoe** upravlenie : entsikloped. slov. / pod obsch. red. V. K. Egorova, I. N. Bartsitsa. – M. : Izd-vo RAGS, 2008. – 476 s.
13. **Nikiforova E. I.** Formirovanie tehnologicheskoy kompetentnosti uchitelya v sisteme povysheniya kvalifikatsii : dis. ... kand. ped. nauk : 13.00.08 / Nikiforova Elena Ivanovna. – Chita, 2007. – 242 s.
15. **Plan** dii dlia novoho Ministra : prakt. posib. / T. Motrenko, A. Vyshnevskiy, V. Baiev, A. Bondarenko ; za zah. red. T. Motrenka. – K. : Tsentr spryanniia instytut. rozvytku derzh. sluzhby, 2006. – 352 s.
16. **Skakun O. F.** Teoriia derzhavy i prava : pidruchnyk : per. z ros. / Skakun O. F.– Kh. : Konsum, 2001. – 655 s.
17. **Surmin Yu. P.** Teoriya sotsialnykh tehnologiy : [ucheb. posobie] / Yu. P. Surmin, N. V. Tulenkov. – K. : MAUP, 2004. – 608 s.
18. **Tyshakova L. T.** Formuvannia tekhnolohichnoi kompetentnosti maibutnoho vchytelia inozemnoi movy : avtoref. dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.04 / Tyshakova Liudmyla Tymofiiivna. – Luhansk, 2005. – 20 s.
19. **Hutorskoy A. V.** Kompetentnost kak didakticheskoe ponyatie: sodержanie, struktura i modeli konstruirovaniya / A. V. Hutorskoy, L. N. Hutorskaya // Proektirovanie i organizatsiya samostoyatelnoy raboty studentov v kontekste kompetentnostnogo podhoda : mezhvuz. sb. nauch. tr. / [pod red. A. A. Orlova]. – Tula : Izd-vo Tul. gos. ped. un-ta im. L. N. Tolstogo, 2008. – Vyip. 1. – S. 117 – 137.

Надійшла до редколегії 24.11.14

Ольга КІРЕЄВА

Національна академія державного управління
при Президентіві України

Дніпропетровський регіональний інститут державного управління

СПІЛЬНОТИ ПРАКТИКИ ТА ЕЛЕКТРОННЕ НАВЧАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТИ ПРОФЕСІОНАЛІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНИХ СЛУЖБОВЦІВ

Досліджується становлення поняття «спільнота практики», його сутність та особливості. Розглядаються можливості використання спільнот практики як інструменту професіоналізації публічних службовців. Розкриваються е-навчання як основа формування спільноти практики.

Ключові слова: управління знаннями, спільнота практики, е-навчання, дистанційне навчання, професіоналізація, публічні службовці.

Ольга Киреева. Сообщества практики и электронное обучение как инструменты профессионализации публичных служащих

Исследуется становление понятия «сообщество практики», его сущность и особенности. Рассматриваются возможности использования сообществ практики как инструмента профессионализации публичных служащих. Раскрывается э-обучение как основа формирования сообщества практики.

Ключевые слова: управление знаниями, сообщество практики, э-обучение, дистанционное обучение, профессионализация, публичные служащие.

Olha Kirieieva. Community of practice and e-learning as instruments of professionalization of public employees

Becoming of concept «community of practice», his essence and features is investigated. Considered possibilities of the use of community of practice as the instrument of professionalization of public employees. E-learning as basis of forming of community of practice are exposed.

Key words: knowledge management, community of practice, e-learning, controlled from distance studies, professionalization, public employees.

Сучасний світ перебуває на порозі так званого суспільства знань. Перша хвиля еволюції управління знаннями сфокусувалася на інформаційних технологіях, які використовували для управління явними знаннями (кодифікування, документування, класифікація, зберігання, пошук, загальний доступ до інформації). Друга хвиля переносить фокус на людей як носіїв неявних знань, основна увага приділяється об'єднанню людей, забезпеченню для них можливості контактувати, спілкуватися, співпрацювати. І, нарешті, третя хвиля акцентує на тому, що знання – це стратегічний ресурс [1]. Актуалізується питання застосування різноманітних інструментів